



# Inhoudsopgave

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| Inleiding en leeswijzer.....                     | 3  |
| Samenvatting en financiële hoofdlijn .....       | 4  |
| 1. Ruimtelijke ordening.....                     | 8  |
| 2. Volkshuisvesting.....                         | 10 |
| 3. Gebiedsontwikkeling.....                      | 12 |
| 4. Mobiliteit en economie.....                   | 14 |
| 5. Zorg, welzijn en cultuur.....                 | 17 |
| 6. Openbare orde en veiligheid .....             | 25 |
| 7. Onderwijs en sport.....                       | 28 |
| 8. Openbare ruimte.....                          | 31 |
| 9. Politiek en bestuur .....                     | 36 |
| 10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen ..... | 38 |
| 11. Organisatie en overhead .....                | 41 |
| Bijlagen.....                                    | 44 |
| 1. Toelichting kolom algemene uitkering .....    | 44 |
| 2. Toelichting kolom neutrale mutaties.....      | 45 |

# Inleiding en leeswijzer

Dit document bevat de 1e Afwijkingenrapportage 2026. In deze actualisatie wordt gerapporteerd over afwijkingen op jaarschijf 2026 van de in november 2025 vastgestelde Programmabegroting 2026-2029.

De financiële mutaties die wij hebben opgenomen zijn alleen mutaties als gevolg van exogeen onontkoombare ontwikkelingen en financieel technische mutaties. Er is geen nieuw beleid opgenomen.

In de Financiële verordening gemeente Westland 2025 is opgenomen dat de tussentijdse rapportages de mutaties van baten en lasten per programma laten zien. Per programma bestaat de financiële tabel daarom uit de volgende onderdelen:

1. Saldo van het desbetreffende programma inclusief de hierop door de raad reeds vastgestelde begrotingswijzigingen.
2. Financiële wijzigingen met betrekking op de algemene dekkingsmiddelen.
3. Bedragen die leiden tot een bijstelling van het programmatotaal maar geen effect op het begrotingssaldo hebben. Het gaat in deze rubriek om technische mutaties:
  - a. Neutrale mutaties waarbij er sprake is van een neutraal verloop binnen de totale begroting en er daarom geen mutatie in het begrotingssaldo plaatsvindt. Bijvoorbeeld verrekening tussen programma's;
  - b. Mutaties waarbij er sprake is van een evenredige (en derhalve neutrale) mutatie in de reserves, die een nadeel of voordeel compenseert door respectievelijk een onttrekking of toevoeging aan de reservepositie. Uiteraard voor zover deze bijstelling past binnen de eerder door uw raad genomen besluiten.
4. Overige mutaties met effect op het begrotingssaldo: Mutaties waarbij er een voordeel of nadeel ontstaat, hetgeen leidt tot bijstelling van het begrotingssaldo. Hierbij geldt dat mutaties die lager zijn dan de vastgestelde rapportagegrens (€ 100.000) niet verder worden toegelicht.

In de opgenomen budgettaire overzichten per programma in deze rapportage worden de effecten van de budgettaire neutrale mutaties (punt 3) niet toegelicht. De toelichting op deze mutaties is als bijlage opgenomen.

# Samenvatting en financiële hoofdlijn

## Recapitulatie

(bedragen x € 1.000)

| Programma's                                           | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|-------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| Programma 1 - Ruimtelijke ordening                    | 5.373          | 5.688                       | 0                  | -530              | 396              | 15               | 5.569              |
| Programma 2 - Volkshuisvesting                        | 1.150          | 2.001                       | 0                  | 118               | 350              | 54               | 2.523              |
| Programma 3 - Gebiedsontwikkeling                     | 1.723          | 1.167                       | 0                  | 5                 | 0                | 0                | 1.172              |
| Programma 4 - Mobiliteit en economie                  | 7.673          | 11.637                      | 0                  | -231              | 2.233            | -3.192           | 10.447             |
| Programma 5 - Zorg, welzijn en cultuur                | 123.234        | 122.885                     | 0                  | 3.826             | 3.386            | 931              | 131.028            |
| Programma 6 - Openbare orde en veiligheid             | 12.379         | 12.691                      | 0                  | 219               | 0                | 180              | 13.090             |
| Programma 7 - Sport, onderwijs en recreatie           | 20.404         | 21.832                      | 0                  | 924               | 615              | 440              | 23.811             |
| Programma 8 - Openbare ruimte                         | 48.500         | 48.424                      | 0                  | 981               | 3.198            | 876              | 53.479             |
| Programma 9 - Politiek en bestuur                     | 6.161          | 6.867                       | 0                  | 49                | 438              | 1                | 7.354              |
| Programma 10 - Financiën en Algemene dekkingsmiddelen | -284.543       | -291.532                    | 209                | -5.616            | 255              | 2.245            | -294.439           |
| Programma 11 - Organisatie en overhead                | 54.502         | 51.968                      | 0                  | 254               | 0                | 49               | 52.271             |
| Saldo reservemutaties                                 | 3.443          | 2.296                       | 0                  | 0                 | -10.872          | 0                | -8.576             |
| <b>Saldo totaal</b>                                   | <b>0</b>       | <b>-4.075</b>               | <b>209</b>         | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>1.600</b>     | <b>-2.266</b>      |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

**Samenvatting**

In de onderstaande samenvatting staan de mutaties in deze 1e Afwijkingenrapportage die effect hebben op het saldo van de begroting.

**Incidentele mutaties 1e Afwijkingenrapportage met effect op het saldo vanaf €100.000**

(bedragen x € 1.000)

| Nr. | Prog. | Omschrijving                                 | V/N      | 2026       | 2027       | 2028 | 2029 |
|-----|-------|----------------------------------------------|----------|------------|------------|------|------|
| 1   | 4     | WHC                                          | N        | 250        |            |      |      |
| 2   | 7     | BVO registraties<br>onderwijshuisvesting     | N        | 50         | 50         |      |      |
| 3   | 7     | Onderwijshuisvesting                         | N        | 265        | 150        |      |      |
| 4   | 8     | SPUK Sport                                   | V        | 136        |            |      |      |
| 5   | 10    | Taakmutaties<br>decembercircularre           | N        | 327        |            |      |      |
| div | div   | Diverse mutaties<br>kleiner dan €<br>100.000 | N        | 51         |            |      |      |
|     |       | <b>Totaal incidenteel</b>                    | <b>N</b> | <b>807</b> | <b>200</b> |      |      |

Incidentele mutaties worden gedekt vanuit de algemene reserve.

**Decembercircularre (\*)**

(bedragen x € 1.000)

| Omschrijving       | V/N | 2026 | 2027 | 2028 | 2029 |
|--------------------|-----|------|------|------|------|
| Decembercircularre | N   | 235  | 749  | 356  | 487  |

(\*) Voor de volledige inhoud van de decembercircularre verwijzen wij naar de raadsinformatiebrief d.d. 29 januari 2026 inzake dit onderwerp.

**Structurele mutaties 1e Afwijkingenrapportage met effect op het saldo vanaf €100.000**

(bedragen x € 1.000)

| Nr. | Prog. | Omschrijving                                              | V/N | 2026         | 2027       | 2028       | 2029       |
|-----|-------|-----------------------------------------------------------|-----|--------------|------------|------------|------------|
| 1   | 4     | Rijksmiddelen energietransitie                            | V/N | 3.220<br>(V) | 406<br>(N) | 406<br>(N) | 406<br>(N) |
| 2   | 5     | Inkomens(voorzieningen)                                   | N   | 150          | 150        | 150        | 150        |
| 3   | 5     | Saldo product opvang<br>vluchtelingen en<br>statushouders | N   | 341<br>(N)   | 26 (V)     | 24 (V)     | 7 (V)      |
| 4   | 6     | Gemeentelijke<br>crisisorganisatie                        | N   | 180          | 180        | 180        | 180        |
| 5   | 7     | Leerlingenvervoer                                         | N   | 250          | 250        | 250        | 250        |
| 6   | 8     | Areaaluitbreiding verharding                              | N   | 109          | 109        | 109        | 109        |
| 7   | 8     | Areaaluitbreiding groen                                   | N   | 635          | 953        | 953        | 953        |

| Nr. | Prog. | Omschrijving                                             | V/N      | 2026         | 2027         | 2028         | 2029         |
|-----|-------|----------------------------------------------------------|----------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| 8   | 10    | Maatstaven algemene uitkering (kolom algemene uitkering) | V / N    | 26 (V)       | 43 (V)       | 246 (N)      | 326 (N)      |
| 9   | 10    | Nadeel indexeringen                                      | N        | 2.245        | 3.285        | 3.285        | 3.285        |
| 10  | 11    | Personele knelpunten                                     | N        | 1.030        | 1.030        | 1.030        | 1.030        |
| 11  | 11    | Dienstverleningsovereenkomst Socaal KernTeam (SKT)       | V        | 200          | 200          | 200          | 200          |
| div | div   | Diverse mutaties kleiner dan € 100.000                   | N        | 80           | 107          | 107          | 107          |
|     |       | <b>Totaal structureel</b>                                | <b>N</b> | <b>1.574</b> | <b>6.201</b> | <b>6.492</b> | <b>6.589</b> |

### Recapitulatie

(bedragen x € 1.000)

| Omschrijving                                             | V/N      | 2026         | 2027         | 2028         | 2029         |
|----------------------------------------------------------|----------|--------------|--------------|--------------|--------------|
| <b>Incidentele mutaties</b>                              | <b>N</b> | <b>807</b>   | <b>200</b>   |              |              |
| Decembercirculaire                                       | N        | 235          | 749          | 356          | 487          |
| Structurele mutaties                                     | N        | 1.574        | 6.201        | 6.492        | 6.589        |
| <b>Totaal decembercirculaire en structurele mutaties</b> | <b>N</b> | <b>1.809</b> | <b>6.950</b> | <b>6.848</b> | <b>7.076</b> |

Het saldo van de bijgestelde begroting sloot met een voordeel van € 4,075 miljoen. Dit voordeel wordt nu aangevuld met het bovenstaande saldo van de 1e Afwijkingenrapportage, waarbij incidentele mutaties worden gedekt uit de algemene reserve en dus niet ten laste komen van het saldo.

### Financiële hoofdlijn

De primaire begroting 2026-2029 is in november 2025 vastgesteld. Na het vaststellen van de primaire begroting heeft de raad enkele besluiten genomen die consequenties hebben op het saldo van de begroting.

(bedragen x € 1.000)

| Omschrijving                                | V/N | 2026   |
|---------------------------------------------|-----|--------|
| Begroting 2026-2029                         | V   | 10.619 |
| Storting in reserve Verdilaan/De Naald      | N   | 10.619 |
| <b>Saldo begroting 2026-2029</b>            |     | -      |
| Septemercirculaire                          | V   | 3.607  |
| Structureel effect 2e Afwijkingenrapportage | V   | 190    |
| Verordening lokale heffingen                | V   | 278    |

| Omschrijving                           | V/N      | 2026         |
|----------------------------------------|----------|--------------|
| <b>Bijgesteld saldo begroting 2026</b> | <b>V</b> | <b>4.075</b> |

Het saldo van de begroting bedraagt na bovengenoemde raadsbesluiten en circulaires € 4,075 miljoen voordelig. Dit saldo wordt nu gecorrigeerd met het saldo van de 1e Afwijkingenrapportage.

Hierdoor onderstaand het volgend verwacht rekeningresultaat over 2026:

Saldo begroting incl. wijzigingen € 4,075 miljoen (voordelig)

1e Afwijkingenrapportage 2026 € 1,809 miljoen (nadelig)

**Verwacht resultaat 2026 € 2,266 miljoen (voordelig)**

### Effect 1e afwijkingenrapportage op het meerjarenperspectief (FMP)

Structurele afwijkingen die zijn gemeld in de 1e Afwijkingenrapportage, leiden tot een gewijzigd financieel meerjarenperspectief (FMP). Dit zal eveneens leiden tot een gewijzigd FMP.

(bedragen x € 1.000)

| Omschrijving                    | 2026           | 2027           | 2028           | 2029           |
|---------------------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| Bijgesteld saldo begroting 2026 | V 4.075        | V 4.826        | V 3.307        | V 3.197        |
| Saldo 1e Afwijkingenrapportage  | N 1.809        | N 6.950        | N 6.848        | N 7.076        |
| <b>Gewijzigd FMP</b>            | <b>V 2.266</b> | <b>N 2.124</b> | <b>N 3.541</b> | <b>N 3.879</b> |

Doordat de incidentele mutaties worden gedekt uit de algemene reserve, tellen deze niet mee in het meerjarige saldo van de 1e Afwijkingenrapportage.

### Risico energieprijzen

De energieprijzen zijn wereldwijd fors gestegen door geopolitieke ontwikkelingen. Verwacht wordt dat dit langdurig aan kan houden. De prijsstijgingen zullen naar verwachting ook voor Westland zorgen voor hogere kosten, met name bij contracten waar transport en logistiek mee gemoeid zijn. Op dit moment is lastig in te schatten wat het effect gaat zijn. Een eerste analyse laat zien dat een kostenstijging kan oplopen tot 10% van de beïnvloedbare contracten. Dit zou in dit geval een kostenstijging van € 3,2 miljoen betekenen voor 2026. Gelet op de onzekerheden stellen we voor de uit deze problematiek voortvloeiende kostenstijging te verantwoorden in de 2e Afwijkingenrapportage in december.

# 1. Ruimtelijke ordening

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                                    | Begroting<br>2026 | Begroting<br>2026 na<br>wijziging | Algemene<br>uitkering/<br>Kapitaalla<br>sten | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe<br>raming 2026 |
|---------------------------------------------------|-------------------|-----------------------------------|----------------------------------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| <b>Exploitatie</b>                                |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| <b>Lasten</b>                                     |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| Ruimtelijke ordening                              | 2.080             | 3.428                             | 0                                            | -108                 | 0                   | 0                   | 3.320                 |
| Invoering Omgevingswet                            | 351               | 623                               | 0                                            | -10                  | 396                 | 0                   | 1.009                 |
| Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) | 8.264             | 7.154                             | 0                                            | -303                 | 0                   | 15                  | 6.866                 |
| <b>Totaal lasten</b>                              | <b>10.695</b>     | <b>11.205</b>                     | <b>0</b>                                     | <b>-420</b>          | <b>396</b>          | <b>15</b>           | <b>11.196</b>         |
| <b>Baten</b>                                      |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| Ruimtelijke ordening                              | -109              | -64                               | 0                                            | 0                    | 0                   | 0                   | -64                   |
| Invoering Omgevingswet                            | 0                 | 0                                 | 0                                            | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) | -5.213            | -5.453                            | 0                                            | -110                 | 0                   | 0                   | -5.563                |
| <b>Totaal baten</b>                               | <b>-5.322</b>     | <b>-5.517</b>                     | <b>0</b>                                     | <b>-110</b>          | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>-5.627</b>         |
| <b>Saldo baten en lasten</b>                      | <b>5.373</b>      | <b>5.688</b>                      | <b>0</b>                                     | <b>-530</b>          | <b>396</b>          | <b>15</b>           | <b>5.569</b>          |
| <b>Reserve</b>                                    |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| <b>Toevoegingen</b>                               |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| Stortingen reserves                               | 0                 | 0                                 | 0                                            | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| <b>Onttrekkingen</b>                              |                   |                                   |                                              |                      |                     |                     |                       |
| Onttrekkingen reserves                            | -96               | -96                               | 0                                            | 0                    | -396                | 0                   | -492                  |
| <b>Totaal reservemutaties</b>                     | <b>-96</b>        | <b>-96</b>                        | <b>0</b>                                     | <b>0</b>             | <b>-396</b>         | <b>0</b>            | <b>-492</b>           |
| <b>Saldo programma</b>                            | <b>5.277</b>      | <b>5.592</b>                      | <b>0</b>                                     | <b>-530</b>          | <b>0</b>            | <b>15</b>           | <b>5.077</b>          |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

## Reservemutaties

### **Product: Omgevingswet**

*Omgevingsplan - € 396.000 onttrekking aan reserve Omgevingswet*

De Omgevingswet schrijft vrijwillige en verplichte programma's voor. Voor het opstellen van deze programma's zoals de programma's Glastuinbouw en Volkshuisvesting is de komende jaren tijdelijke specialistische kennis nodig om het proces te begeleiden. Daarnaast is een investering in ICT nodig voor de doorontwikkeling van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) en wordt geïnvesteerd in een AI-tool voor efficiënte vergunningverlening.

Verder moeten we als gemeente voldoen aan de wettelijke eis om van de huidige bestemmingsplannen te komen tot één omgevingsplan voor 2032. Deze omvangrijke integrale operatie, zoals beschreven in het plan van aanpak Omgevingsplan Westland, vraagt de komende jaren om juridische kennis en capaciteit. De gekozen fasering is uitgewerkt in een plan van aanpak.

Voorgesteld deze ontwikkelingen te starten in 2026, waarbij de incidentele posten in 2026 kunnen worden gedekt uit het reguliere budget en door een onttrekking aan de reserve Omgevingswet (onttrekking van € 396.000). In 2027 dekken we een deel van de kosten uit de reserves Omgevingswet (€ 24.000) en Omgevingsvergunningen (€ 286.000).

## Overige mutaties

### **Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)**

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 15.000 structureel nadeel lasten*

## 2. Volkshuisvesting

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                   | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|----------------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|------------------|-----------------------|
| <b>Exploitatie</b>               |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| <b>Lasten</b>                    |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| Volkshuisvesting (beleid)        | 1.614          | 2.470                          | 0                     | 118                  | 350                 | 54               | 2.992                 |
| <b>Totaal lasten</b>             | <b>1.614</b>   | <b>2.470</b>                   | <b>0</b>              | <b>118</b>           | <b>350</b>          | <b>54</b>        | <b>2.992</b>          |
| <b>Baten</b>                     |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| Volkshuisvesting (beleid)        | -464           | -469                           | 0                     | 0                    | 0                   | 0                | -469                  |
| <b>Totaal baten</b>              | <b>-464</b>    | <b>-469</b>                    | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>         | <b>-469</b>           |
| <b>Saldo van baten en lasten</b> | <b>1.150</b>   | <b>2.001</b>                   | <b>0</b>              | <b>118</b>           | <b>350</b>          | <b>54</b>        | <b>2.523</b>          |
| <b>Reserve</b>                   |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| <b>Toevoegingen</b>              |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| Stortingen reserves              | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                | 0                     |
| <b>Onttrekkingen</b>             |                |                                |                       |                      |                     |                  |                       |
| Onttrekkingen reserves           | -110           | -1.307                         | 0                     | 0                    | -350                | 0                | -1.657                |
| <b>Saldo reserves</b>            | <b>-110</b>    | <b>-1.307</b>                  | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>-350</b>         | <b>0</b>         | <b>-1.657</b>         |
| <b>Saldo programma</b>           | <b>1.040</b>   | <b>694</b>                     | <b>0</b>              | <b>118</b>           | <b>0</b>            | <b>54</b>        | <b>866</b>            |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

### Reservemutaties

#### Product: Volkshuisvesting

Onderzoek woningmarkt - € 50.000 onttrekking reserve Volkshuisvesting

Voorgesteld wordt in 2026 een onderzoek te doen naar woningbehoefte en naar een nieuw woonruimteverdeelsysteem. Voorgesteld wordt deze incidentele lasten te dekken vanuit de reserve Volkshuisvesting.

*Subsidieregeling 'Collectieve woningaanpassing en scootmobielstallingen' - € 300.000 onttrekking aan reserve Volkshuisvesting*

In juni 2025 heeft de raad besloten de subsidieregeling 'Collectieve woonaanpassing en scootmobielstallingen' in te stellen. Middels deze subsidieregeling maken we seniorencomplexen toegankelijker en toekomstbestendig. Voorgesteld wordt, conform het raadsbesluit, voor 2026 en 2027 € 300.000 te onttrekken aan de reserve Volkshuisvesting om de lasten te dekken.

## Overige mutaties

### Volkshuisvesting

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 54.000 structureel nadeel lasten*

### 3. Gebiedsontwikkeling

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                       | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|--------------------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| <b>Exploitatie</b>                   |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| <b>Lasten</b>                        |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Gebiedsontwikkeling                  | 9.556          | 8.670                          | 0                     | 5                    | 0                   | 0                   | 8.675                 |
| Deelnemingen<br>OBWZ en ONW          | 0              | 80                             | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 80                    |
| <b>Totaal lasten</b>                 | <b>9.556</b>   | <b>8.750</b>                   | <b>0</b>              | <b>5</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>8.755</b>          |
| <b>Baten</b>                         |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Gebiedsontwikkeling                  | -7.832         | -7.582                         | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -7.582                |
| Deelnemingen<br>OBWZ en ONW          | -1             | -1                             | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -1                    |
| <b>Totaal baten</b>                  | <b>-7.833</b>  | <b>-7.583</b>                  | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>-7.583</b>         |
| <b>Saldo van lasten<br/>en baten</b> | <b>1.723</b>   | <b>1.167</b>                   | <b>0</b>              | <b>5</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>1.172</b>          |
| <b>Reserve</b>                       |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| <b>Toevoegingen</b>                  |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Stortingen<br>reserves               | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| <b>Onttrekkingen</b>                 |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Onttrekkingen<br>reserves            | -636           | -90                            | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -90                   |
| <b>Saldo reserves</b>                | <b>-636</b>    | <b>-90</b>                     | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>-90</b>            |
| <b>Saldo<br/>programma</b>           | <b>1.087</b>   | <b>1.077</b>                   | <b>0</b>              | <b>5</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>1.082</b>          |

Geen reserve- of overige mutaties in dit programma.

## 4. Mobiliteit en economie

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                       | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|--------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>                   |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                        |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Mobiliteit                           | 1.271          | 1.078                       | 0                  | -29               | 0                | 0                | 1.049              |
| Economische ontwikkeling             | 5.180          | 5.189                       | 0                  | 88                | 733              | 25               | 6.035              |
| Energietransitie                     | 4.301          | 4.533                       | 0                  | 739               | 1.500            | -1.099           | 5.673              |
| Bedrijven en omgevingscontactcentrum | 89             | 101                         | 0                  | 1                 | 0                | 0                | 102                |
| Programma Floraontwikkeling          | 11.811         | 12.446                      | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 12.446             |
| Arbeidsmigratie                      | 338            | 329                         | 0                  | -154              | 0                | 81               | 257                |
| <b>Totaal lasten</b>                 | <b>22.990</b>  | <b>23.676</b>               | <b>0</b>           | <b>645</b>        | <b>2.233</b>     | <b>-992</b>      | <b>25.561</b>      |
| <b>Baten</b>                         |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Mobiliteit                           | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Economische ontwikkeling             | -590           | -592                        | 0                  | -76               | 0                | 0                | -668               |
| Energietransitie                     | -3.280         | 0                           | 0                  | -800              | 0                | -2.200           | -3.000             |
| Bedrijven en omgevingscontactcentrum | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Programma Floraontwikkeling          | -11.447        | -11.447                     | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -11.447            |
| Arbeidsmigratie                      | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Totaal baten</b>                  | <b>-15.317</b> | <b>-12.039</b>              | <b>0</b>           | <b>-876</b>       | <b>0</b>         | <b>-2.200</b>    | <b>-15.115</b>     |

| Opgave/product                   | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|----------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Saldo van lasten en baten</b> | <b>7.673</b>   | <b>11.637</b>               | <b>0</b>           | <b>-231</b>       | <b>2.233</b>     | <b>-3.192</b>    | <b>10.446</b>      |
| <b>Reserve</b>                   |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>              |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves              | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Onttrekkingen</b>             |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Onttrekkingen reserves           | -658           | -1.293                      | 0                  | 0                 | -2.233           | 0                | -3.526             |
| <b>Saldo van reserves</b>        | <b>-658</b>    | <b>-1.293</b>               | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>-2.233</b>    | <b>-0</b>        | <b>-3.526</b>      |
| <b>Saldo programma</b>           | <b>7.015</b>   | <b>10.344</b>               | <b>0</b>           | <b>-231</b>       | <b>0</b>         | <b>-3.192</b>    | <b>6.920</b>       |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

### Product: Energietransitie

*Aanleg warmtenet Monster - € 1,5 miljoen onttrekking aan bestemmingsreserve Warmtenetten*

Conform het raadsbesluit van januari 2025 onttrekken we € 1,5 miljoen aan de bestemmingsreserve Warmtenetten om bij te dragen aan de aansluiting van de Montessorischool en de brandweerkazerne op het warmtenet in Monster, alsook voor de bijdrage aan NV HVC voor de overdimensionering van het Warmteoverdrachtstation en aan het leidingwerk aan de Johannes Vermeerstraat in Monster.

### Product: Economische ontwikkeling

*Bijdrage World Horti Center - € 250.000 onttrekking aan algemene reserve*

Het glastuinbouwcluster is een krachtige economische motor voor Nederland met een belangrijke concentratie van de economische activiteiten in Westland. Verdere groei van dit cluster is alleen mogelijk met voldoende innovatieve ondernemers en voldoende gekwalificeerd personeel. Het World Horti Center is de plek waar onderwijs en bedrijfsleven samenwerken en dus van economisch en strategisch belang voor Westland en het glastuinbouwcluster als geheel. Daarnaast levert het WHC een bijdrage aan een positiever imago van de sector en versterking van de internationale concurrentiekracht. Door krachten te bundelen ontstaat de mogelijkheid om de innovatiekracht en concurrentiepositie te versterken. Dit draagt bij aan verdere groei van het cluster

in Westland en van de Greenport. Het WHC is op dit moment het enige zichtbare van de campusontwikkeling, die verder vorm krijgt en uitgebouwd wordt in de Flora Campus Westland. Het WHC heeft een exploitatietekort €250.000. We nemen het komende jaar de tijd om samen met WHC opties te onderzoeken om hen een meerjarig sluitende begroting te geven.

*Subsidieverstrekkings VORM-subsidie - € 483.000 onttrekking aan de reserve Duurzaamheidsfonds*

Op basis van de totale verwachte subsidieverstrekkings in 2026 uit hoofde van de Subsidieregeling Verduurzaming en Obstakelvrije Ruimte voor Modernisering (VORM) Westland wordt voorgesteld om € 483.000 te onttrekken aan de Duurzaamheidsreserve.

## Overige mutaties

### Economische ontwikkeling, incl. kust, recreatie en toerisme

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 25.000 structureel nadeel lasten*

### Energietransitie

*Rijksmiddelen energietransitie - € 3,2 miljoen structureel voordeel baten/lasten*

De uitgangspunten van de Westlandse Energie Opgave 2023-2027 zijn ongewijzigd. We zetten het bestaande beleid voort. We zetten hierbij specifieke uitkeringen vanuit het rijk (SPUK's) in, deze hebben strikte bestedingsvoorwaarden. Deze SPUK's Energiearmoede, LAI en CDOKE worden in de huidige vorm beëindigd door het Rijk. De middelen zijn nog niet geheel besteed. We mogen die nog besteden in de periode 2026-2028. We ontvangen in 2026 van het rijk een Doeluitkering en voor de jaren 2027-2030 een bijzondere fondsuitkering (BFU). Van deze BFU zijn de bestedingsvoorwaarden nog niet bekend. Met deze administratieve wijziging zorgen we ervoor dat de inkomsten en uitgaven jaarlijks beiden op € 2,2 miljoen geraamd zijn.

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 78.000 structureel voordeel lasten*

### (Huisvesting) Arbeidsmigranten

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 81.000 structureel nadeel lasten, zie formatieve uitbreiding programma 5 Burgerzaken.*

## 5. Zorg, welzijn en cultuur

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                                  | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|-------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>                              |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                                   |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Cultuur                                         | 7.120          | 7.368                       | 0                  | 336               | 1.019            | 0                | 8.723              |
| Doorontwikkeling dienstverlening sociaal domein | 505            | 464                         | 0                  | -155              | 305              | 0                | 614                |
| Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)        | 30.188         | 30.473                      | 0                  | 1.278             | 540              | 14               | 32.305             |
| Inkomen(svoorzieningen) inclusief toezicht      | 34.514         | 35.801                      | 0                  | 1.659             | 100              | 169              | 37.729             |
| Schuldhelpverlening                             | 2.090          | 2.844                       | 0                  | 237               | 0                | 116              | 3.197              |
| Werk en participatie                            | 11.280         | 11.331                      | 0                  | 200               | 858              | 12               | 12.401             |
| Jeugd(hulp)                                     | 45.940         | 44.899                      | 0                  | 1.517             | 0                | 0                | 46.416             |
| Sterke basis                                    | 14.621         | 15.601                      | 0                  | 768               | 72               | 1                | 16.442             |
| Burgerzaken (incl. basisregistratie personen)   | 6.696          | 6.164                       | 0                  | 61                | 0                | 274              | 6.500              |
| Inburgering                                     | 469            | 539                         | 0                  | 1.817             | 100              | 4                | 2.460              |
| Opvang vluchtelingen en statushouders           | 11.182         | 10.410                      | 0                  | -341              | -96              | 341              | 10.314             |
| <b>Totaal lasten</b>                            | <b>164.605</b> | <b>165.894</b>              | <b>0</b>           | <b>7.377</b>      | <b>2.898</b>     | <b>931</b>       | <b>177.100</b>     |

## 1e Afwijkingenrapportage 2026

| Opgave/product                                  | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|-------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Baten</b>                                    |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Cultuur                                         | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Doorontwikkeling dienstverlening sociaal domein | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)        | -315           | -315                        | 0                  | 0                 | -400             | 0                | -715               |
| Inkomen(svoorzieningen) inclusief toezicht      | -26.917        | -26.917                     | 0                  | -1.457            | 0                | 0                | -28.374            |
| Schuldhelpverlening                             | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Werk en participatie                            | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Jeugd(hulp)                                     | -93            | -93                         | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -93                |
| Sterke basis                                    | -1.435         | -1.435                      | 0                  | -195              | 0                | 0                | -1.630             |
| Burgerzaken (incl. basisregistratie personen)   | -3.005         | -3.056                      | 0                  | -50               | 0                | 0                | -3.106             |
| Inburgering                                     | -10            | -10                         | 0                  | -1.848            | 0                | 0                | -1.858             |
| Opvang vluchtelingen en statushouders           | -9.596         | -11.183                     | 0                  | 0                 | 887              | 0                | -10.296            |
| <b>Totaal baten</b>                             | <b>-41.371</b> | <b>-43.009</b>              | <b>0</b>           | <b>-3.550</b>     | <b>487</b>       | <b>0</b>         | <b>-46.072</b>     |
| <b>Saldo van lasten en baten</b>                | <b>123.234</b> | <b>122.885</b>              | <b>0</b>           | <b>3.827</b>      | <b>3.385</b>     | <b>931</b>       | <b>131.028</b>     |
| <b>Reserve</b>                                  |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>                             |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves                             | 4.204          | 4.635                       | 0                  | 0                 | 48               | 0                | 4.683              |
| <b>Onttrekkingen</b>                            |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |

| Opgave/product         | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| Onttrekkingen reserves | -2.846         | -1.555                      | 0                  | 0                 | -3.397           | -0               | -4.952             |
| <b>Saldo reserves</b>  | <b>1.358</b>   | <b>3.080</b>                | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>-3.349</b>    | <b>0</b>         | <b>-269</b>        |
| <b>Saldo programma</b> | <b>124.592</b> | <b>125.965</b>              | <b>0</b>           | <b>3.827</b>      | <b>36</b>        | <b>931</b>       | <b>130.759</b>     |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

### Verschillende producten: Uitvoeringsplan Sociaal domein

In de raadsinformatiebrief Uitvoeringsplan Sociaal Domein van december 2025 is de raad geïnformeerd over welke interventies er ingezet gaan worden om de doelstellingen van het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein te realiseren. De financiële consequenties van dit uitvoeringsplan worden verwerkt in deze afwijkingenrapportage. In de raadsinformatiebrief was gemeld dat het de planning was dat er aan incidentele uitgaven in totaal € 8,3 miljoen onttrokken zou worden aan de reserve Sociaal domein. In deze afwijkingenrapportage wordt in totaal voor € 7,7 miljoen aan onttrekkingen voorgesteld (€ 5,6 miljoen uitgaven binnen programma 5 en € 2,1 miljoen aan uitgaven in programma 7). Voor het resterende deel zijn nog onvoldoende concrete plannen om hiervoor een onttrekking aan de reserve te ramen. De verdeling van de uitgaven over de jaren is anders dan in de raadsinformatiebrief vermeld. Een belangrijk deel van de uitgaven is bestemd voor lokale interventies om besparingen uit de regionale jeugdzorginkoop te realiseren. Met name door het uitstel van de regionale inkoop van 2027 naar 2028 wordt in 2026 niet € 1,9 miljoen onttrokken maar wordt in deze afwijkingenrapportage voor € 0,6 miljoen onttrokken aan de reserve sociaal domein.

*Bedragen x € 1.000*

| Product                         | 2026       | 2027         | 2028         | 2029       |
|---------------------------------|------------|--------------|--------------|------------|
| Doorontwikkeling sociaal domein | 180        | 180          |              |            |
| Inburgering                     | 100        | 100          | 100          |            |
| Inkomensvoorzieningen           | 50         |              |              |            |
| Jeugd(hulp)                     |            | 2.070        | 2.070        | 770        |
| Sterke Basis                    | 35         | 15           |              |            |
| <b>Totaal</b>                   | <b>365</b> | <b>2.365</b> | <b>2.170</b> | <b>770</b> |

**Product: Doorontwikkeling dienstverlening Sociaal Domein**

*Projectleider Ombuigingen en Transformatie - € 125.000 onttrekking uit reserve Sociaal Domein*

Om de stijgende kosten in het Sociaal Domein te beteugelen, kozen we ervoor om het aantal voorliggende voorzieningen uit te breiden. Daarbij kan gedacht worden aan een scootmobielpool of een was- en strijkservice voor nieuwe cliënten Wmo. Op deze manier bieden we laagdrempelige ondersteuning aan die zonder langdurig indicatieproces beschikbaar wordt gesteld en houden we de zorg beschikbaar voor kwetsbare inwoners. Er is een projectleider aangesteld om deze voorzieningen te realiseren.

**Product: Inkomen(svoorzieningen) inclusief toezicht**

*Project optimalisatie Inkomen - € 100.000 onttrekking uit reserve Werk en Inkomen*

De nieuwe Participatiewet in Balans wordt geïmplementeerd. We hebben deze implementatie gekoppeld aan de Optimalisatie Dienstverlening alsook het beleidskader Sociaal Domein, dit project heet optimalisatie Inkomen. Doel van dit project is om in het eerste kwartaal van 2027 alle werkprocessen namens de richtlijnen van de Participatiewet in Balans en de optimalisatie Dienstverlening te hebben herschreven en opnieuw te hebben geïmplementeerd.

**Product: Werk en participatie**

*Bijdrage Patijnenburg B.V. - € 808.100 onttrekking uit reserve Participatie*

Patijnenburg B.V. heeft de afgelopen jaren te maken met tekorten. Deze tekorten zijn grotendeels opgevangen door de inzet van het eigen vermogen van Patijnenburg B.V. Dit eigen vermogen nadert een kritieke ondergrens. We stellen voor € 808.100 te onttrekken aan de reserve Participatie ten behoeve van de bijdrage 2026 aan Patijnenburg B.V. De reserve participatie is in 2019 gevormd vanuit middelen die door Patijnenburg B.V. zijn gerestitueerd en is bedoeld voor het opvangen van tekorten binnen de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De voorgestelde inzet sluit aan bij dit bestedingsdoel.

**Product: WMO**

*Beschermd wonen personele inzet – € 236.000 onttrekking uit reserve Beschermd Wonen*

Binnen de decentralisatie van Beschermd Wonen, Beschermd Thuis is behoefte aan tijdelijke extra capaciteit binnen de uitvoering en om enkele specifieke opgaves en maatregelen op te pakken. Binnen de uitvoering gaan wij meer taken lokaal uitvoeren. Wij bieden kwetsbare inwoners begeleiding en zorgen

voor passende faciliteiten. Doordat deze taak lokaal wordt uitgevoerd, kunnen wij beter de verbinding leggen met de mogelijkheden van begeleiding vanuit de Wmo. Hierdoor verbetert het uitstroomperspectief van cliënten. Voor de uitvoering van deze taken is extra inzet binnen de uitvoering noodzakelijk.

Daarnaast willen we de samenwerking tussen gemeente, zorgaanbieders, woningcorporaties en GGZ-partners versterken door inzet van een projectleider. Die maatregelen op kan pakken om meer in te zetten op herstel en preventie voor jongeren en inwoners met GGZ-problematiek. Met deze investering zorgen wij voor passende lokale ondersteuning voor deze doelgroep. Daarnaast versterken wij de samenwerking tussen gemeente, zorgaanbieders, woningcorporaties en GGZ-partners.

In totaal wordt voorgesteld om hiervoor voor 2026 € 236.000 te onttrekken, in 2027 € 220.000, in 2028 € 207.000 en in 2029 € 58.000.

*Extra inzet Beschermd Wonen 2026 - €304.000 onttrekking uit reserve Beschermd Wonen.*

In 2023 heeft de raad het uitvoeringsplan voor de besteding van deze middelen vastgesteld. In samenwerking met Arcade Wonen realiseren wij negentien woonplekken binnen Flora Campus voor de doelgroep Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Voor de uitvoeringskosten stellen wij voor gebruik te maken van de reserve Beschermd Wonen. Met deze investering faciliteren wij lokale voorzieningen in de vorm van tijdelijke huisvesting voor deze kwetsbare doelgroep en dragen wij bij aan passende opvang en begeleiding.

*Uitvoering decentralisatie Beschermd Wonen – € 400.000 storting in de reserve Beschermd Wonen*

In 2026 ontvingen wij extra middelen van de centrumgemeente Delft voor de realisatie van tijdelijke woningen ten behoeve van Beschermd Wonen, Beschermd Thuis. Wij stellen voor deze extra middelen (€ 400.000) te storten in de reserve Beschermd Wonen.

## **Product: Cultuur**

*Uitbreiding Westlands Museum - € 314.000 onttrekking reserve Maatschappelijk nut en Westlands museum*

Om de uitbreiding van het Westlands Museum te financieren zijn door de raad extra middelen beschikbaar gesteld. De laatste tranches van de extra subsidie worden in 2026 uitbetaald. In totaal wordt er € 314.411 onttrokken, € 217.900 uit de reserve maatschappelijk nut en € 96.511 uit de reserve uitbreiding Westlands Museum.

*Onttrekking bijdrage verhuizing WOS - € 704.000 onttrekking aan overhevelingsreserve*

Ten behoeve van de verhuizing van de WOS heeft de raad in juni 2025 ingestemd met een verhuisbijdrage € 1,797 miljoen te dekken vanuit de algemene reserve. De WOS heeft nadien aangegeven dat de verhuizing start op 1 september en naar verwachting zal zijn afgerond op 31 maart 2026. Bij de

toekenning van de subsidie is bepaald dat 60% wordt uitgekeerd in 2025 en 40% in 2026. Zodoende wordt met de vaststelling van de jaarstukken een bedrag van € 704.320 overgeheveld naar het begrotingsjaar 2026. In deze 1<sup>e</sup> Afwijkingenrapportage onttrekken wij dit bedrag.

### **Product: Opvang vluchtelingen en statushouders**

*Actualisatie raming opvang vluchtelingen en statushouders - € 440.000 onttrekking reserve opvang vluchtelingen en statushouders*

De raming voor 2026 is geactualiseerd op basis van vigerende wetgeving en het actuele beeld bij de jaarrekening 2025. Voor 2027 is de raming van de opvang budgettair neutraal in de begroting verwerkt. In de loop van 2026 wordt de Regeling tijdelijke bekostiging opvang en huisvesting gemeenten van kracht, die qua vergoeding voor zowel de statushouders als de vluchtelingen zal gelden. Hoe de bijdrage voor de verstrekkingen van leefgeld zullen worden geregeld is onduidelijk. De normvergoeding van opvang en leefgeld zijn nog niet duidelijk. Naast deze onttrekking voor de jaren 2026 tot en met 2029, stellen we ook de stortingen in de reserve bij. De storting wordt in 2026 verlaagd met € 352.000, in 2027 met € 57.000 en in de jaren daarna met € 72.000. Na het bijstellen van de stortingen en onttrekkingen resteert er voor 2026 een nadelig saldo voor het FMP van € 341.000. Hierna resteert er geen saldo meer op het product opvang vluchtelingen en statushouders.

## Overige mutaties

### Sterke basis

*Formatieuitbreiding Sterke Basis - € 129.000 structureel nadeel*

De complexiteit van wet- en regelgeving binnen het sociaal domein is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Nieuwe en aanvullende regelingen, zoals de energietoeslag en de alleenverdienersregeling, vragen om snelle en zorgvuldige beleidsvertaling én een juiste implementatie in de uitvoering. De uitvoering binnen zowel Inburgering als Schuldhulpverlening is de afgelopen jaren aanzienlijk complexer geworden. De nasleep van de toeslagenaffaire vraagt langdurige en intensieve ondersteuning voor getroffen inwoners, waarbij gemeenten een grotere verantwoordelijkheid dragen in het bieden van passende hulp en maatwerkoplossingen. Daarnaast voert de gemeente sinds de nieuwe Wet inburgering de regie op de inburgeringstrajecten. Dit betekent dat beleidsontwikkeling, contractmanagement, monitoring en afstemming met ketenpartners aanzienlijk zijn uitgebreid en meer specialistische aandacht vereisen. Voorgesteld wordt de formatie uit te breiden. Middels de kostenverdeelstaat landen de lasten van deze personele uitbreiding in verschillende begrotingsproducten.

### Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

*Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 14.000 structureel nadeel lasten*

## Werk en participatie

*Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 12.000 structureel nadeel lasten*

## Inkomen(svoorzieningen) inclusief toezicht

*Gemeentepolissen - € 150.000 structureel nadeel lasten*

Door een verbeterde communicatie rondom het gebruik van de gemeentezorgpolis zien we een stijging in het aantal afgenomen gemeentepolissen. In 2025 zagen we alleen in de aanvullende verzekering van de gemeentezorgpolis AV-top al een stijging van 5%. De verwachting is dat deze tendens zich in 2026 en verder voort zal zetten.

*Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 19.000 structureel nadeel lasten*

## Schuldhelpverlening

*Formatie-uitbreiding schuldhelpverlening - € 116.000 structureel nadeel lasten*

Binnen schuldhelpverlening wordt beoogd de samenwerking met BBZ te intensiveren, zodat ondernemers hun situatie slechts eenmaal hoeven toe te lichten in plaats van bij meerdere loketten. Hiermee wordt de dienstverlening efficiënter, toegankelijker en meer integraal ingericht. Voor een zorgvuldige uitvoering hiervan is zowel voldoende consulenten-capaciteit als versterking van de kwaliteitsfunctie noodzakelijk. Voorgesteld wordt de formatie structureel te verhogen.

## Burgerzaken (incl. basisregistratie personen)

*Formatie-uitbreiding Burgerzaken BRP - € 94.000 structureel nadeel*

De gemeente is als bronhouder verantwoordelijk voor de uitvoering van de Basisregistratie Personen (BRP). De gemeente moet daarbij voldoen aan vastgestelde kwaliteitsnormen. Om de kwaliteit te kunnen waarborgen, breiden we de formatie kwaliteitsmedewerker BRP uit.

*Formatie-uitbreiding Burgerzaken juridisch - € 50.000 structureel nadeel*

Tot aan 2023 kwamen er jaarlijks zo'n 3 a 4 bezwaren binnen. Hier is de formatie destijds ook op gebaseerd. Er is nu een structurele toename te zien. Dit betekent een structurele toename van werkdruk, omdat het zwaartepunt van de functie hoort te liggen op het monitoren en verbeteren van kwaliteit. Echter nu gaat de meeste tijd naar het verwerken van bezwaren en beroepen. Onderzoek wijst uit dat dit een landelijke trend is en dat een verdere stijging wordt verwacht. Voor het afhandelen van een bezwaar BRP, inclusief verweer commissie, staat ongeveer 20 uur. Dit jaar verwachten we qua bezwaren al richting de 35 a 40 te gaan. Om deze reden breiden we de formatie uit.

*Formatie-uitbreiding Burgerzaken arbeidsmigratie - € 126.000 structureel nadeel*

Binnen team Burgerzaken vindt de registratie van arbeidsmigranten plaats. Om de continuïteit van de registratie te kunnen waarborgen is structureel extra formatie benodigd (1 fte). Het extra in- en uitschrijven van de grote hoeveelheid aan arbeidsmigranten heeft daarnaast gevolgen voor de kwaliteit en actualiteit van de registratie. Om dit op een voldoende niveau te kunnen houden, is structureel extra formatie (0,5 fte) nodig voor het uitvoeren van de benodigde adresonderzoeken. De huidige formatie van toezichthouders kan deze extra werkzaamheden en complexiteit niet opvangen. Om dit goed op te kunnen vangen breiden we de formatie uit. Middels de kostenverdeelstaat landen de lasten van deze personele uitbreiding in verschillende begrotingsproducten.

*Formatie-uitbreiding Burgerzaken publieksplein - € 84.000 structureel nadeel*

De gemeente Westland is de afgelopen jaren gegroeid qua inwoners en daarmee ook de diverse handelingen en (digitale) klantencontacten bij het Publieksplein. Daarnaast zijn er ook diverse nieuwe taken bijgekomen. In deze ontwikkelingen is de benodigde formatie onvoldoende meegegroeid. Om dit goed te kunnen opvangen en het gewenste dienstverleningsniveau te kunnen waarborgen breiden we de formatie voor allround medewerker publiek structureel uit.

## 6. Openbare orde en veiligheid

| Opgave/product                 | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|--------------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| <b>Exploitatie</b>             |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| <b>Lasten</b>                  |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Aanpak<br>ondermijning         | 1.880          | 2.033                          | 0                     | 67                   | 0                   | 0                   | 2.100                 |
| Fysieke<br>veiligheid          | 8.929          | 8.978                          | 0                     | 10                   | 0                   | 180                 | 9.168                 |
| Bedrijvigheid en<br>veiligheid | 1.167          | 1.566                          | 0                     | 89                   | 0                   | 0                   | 1.655                 |
| Leefbaarheid en<br>Veiligheid  | 389            | 347                            | 0                     | 24                   | 0                   | 0                   | 371                   |
| Integriteit                    | 136            | 50                             | 0                     | 10                   | 0                   | 0                   | 60                    |
| Jeugd en<br>veiligheid         | 122            | 167                            | 0                     | 61                   | 0                   | 0                   | 228                   |
| Openbare Orde<br>en Veiligheid | 672            | 451                            | 0                     | -23                  | 0                   | 0                   | 428                   |
| Zorg en<br>veiligheid          | 190            | 206                            | 0                     | 14                   | 0                   | 0                   | 220                   |
| <b>Totaal lasten</b>           | <b>13.485</b>  | <b>13.798</b>                  | <b>0</b>              | <b>252</b>           | <b>0</b>            | <b>180</b>          | <b>14.230</b>         |
| <b>Baten</b>                   |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Aanpak<br>ondermijning         | -1.059         | -1.059                         | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -1.059                |
| Fysieke<br>veiligheid          | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| Bedrijvigheid en<br>veiligheid | -32            | -33                            | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -33                   |
| Leefbaarheid en<br>Veiligheid  | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |

| Opgave/product                       | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|--------------------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| Integriteit                          | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| Jeugd en<br>veiligheid               | 0              | 0                              | 0                     | -32                  | 0                   | 0                   | -32                   |
| Openbare Orde<br>en Veiligheid       | -15            | -15                            | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -15                   |
| Zorg en<br>veiligheid                | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| <b>Totaal baten</b>                  | <b>-1.106</b>  | <b>-1.107</b>                  | <b>0</b>              | <b>-32</b>           | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>-1.139</b>         |
| <b>Saldo van lasten<br/>en baten</b> | <b>12.379</b>  | <b>12.691</b>                  | <b>0</b>              | <b>219</b>           | <b>0</b>            | <b>180</b>          | <b>13.090</b>         |
| <b>Reserve</b>                       |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| <b>Toevoegingen</b>                  |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Stortingen<br>reserves               | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| <b>Onttrekkingen</b>                 |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Onttrekkingen<br>reserves            | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| <b>Saldo reserves</b>                | <b>0</b>       | <b>0</b>                       | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>0</b>            | <b>0</b>            | <b>0</b>              |
| <b>Saldo<br/>programma</b>           | <b>12.379</b>  | <b>12.691</b>                  | <b>0</b>              | <b>219</b>           | <b>0</b>            | <b>180</b>          | <b>13.090</b>         |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

## Reservemutaties

Geen reservemutaties in dit programma.

## Overige mutaties

### Fysieke veiligheid

Kosten gemeentelijke crisisorganisatie - € 180.000 structureel nadeel

Er is hard piket ingesteld voor de functies binnen het Gemeentelijk Team Incidentbestrijding. Voor het beschikbaar hebben van cruciale functies voor de crisisorganisaties is een 10-tal wachtdiensten ingesteld. De kosten betreffen naast de vergoeding voor de wachtdienst budget voor het opleiden- trainen en oefenen van deze functionarissen. De totale kosten voor de gemeente komt uit op €180.000 per jaar. Dit betreft € 140.000 aan piketvergoedingen, en € 40.000 aan benodigde opleidingen en trainingen. De kosten worden na realisatie toegerekend naar de juiste programma's waar de medewerker verantwoord zijn.

## 7. Onderwijs en sport

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                   | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|----------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>               |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                    |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Sportbeleid en accommodaties     | 7.563          | 7.582                       | 0                  | 789               | 20               | 0                | 8.391              |
| Onderwijs                        | 6.166          | 7.346                       | 0                  | 2.873             | 280              | 456              | 10.956             |
| Onderwijshuisvesting             | 10.391         | 10.619                      | 0                  | 171               | 315              | 0                | 11.105             |
| <b>Totaal lasten</b>             | <b>24.120</b>  | <b>25.547</b>               | <b>0</b>           | <b>3.833</b>      | <b>615</b>       | <b>456</b>       | <b>30.451</b>      |
| <b>Baten</b>                     |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Sportbeleid en accommodaties     | -2.133         | -2.133                      | 0                  | -263              | 0                | -16              | -2.412             |
| Onderwijs                        | -470           | -380                        | 0                  | -2.646            | 0                | 0                | -3.026             |
| Onderwijshuisvesting             | -1.113         | -1.202                      | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -1.202             |
| <b>Totaal baten</b>              | <b>-3.716</b>  | <b>-3.715</b>               | <b>0</b>           | <b>-2.910</b>     | <b>0</b>         | <b>-16</b>       | <b>-6.640</b>      |
| <b>Saldo van lasten en baten</b> | <b>20.404</b>  | <b>21.832</b>               | <b>0</b>           | <b>924</b>        | <b>615</b>       | <b>440</b>       | <b>23.812</b>      |
| <b>Reserve</b>                   |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>              |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves              | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Onttrekkingen</b>             |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Onttrekkingen reserves           | -267           | -1.067                      | 0                  | 0                 | -595             | 0                | -1.662             |
| <b>Saldo reserves</b>            | <b>-267</b>    | <b>-1.067</b>               | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>-595</b>      | <b>0</b>         | <b>-1.662</b>      |

| Opgave/product             | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|----------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| <b>Saldo<br/>programma</b> | <b>20.137</b>  | <b>20.765</b>                  | <b>0</b>              | <b>924</b>           | <b>20</b>           | <b>440</b>          | <b>22.150</b>         |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

### Product: Onderwijs

*Uitvoeringsplan Sociaal Domein - € 280.000 onttrekking aan reserve Sociaal domein*

In de raadsinformatiebrief Uitvoeringsplan Sociaal Domein van december 2025 is de raad geïnformeerd over welke interventies er ingezet gaan worden om de doelstellingen van het Strategisch Beleidskader Sociaal Domein te realiseren. De financiële consequenties van dit uitvoeringsplan worden verwerkt in deze afwijkingenrapportage. In de raadsinformatiebrief was gemeld dat het de planning was dat er aan incidentele uitgaven in totaal € 8,3 miljoen onttrokken zou worden aan de reserve Sociaal domein. In deze afwijkingenrapportage wordt in totaal voor € 7,7 miljoen aan onttrekkingen voorgesteld (€ 5,6 miljoen uitgaven binnen programma 5 en € 2,1 miljoen aan uitgaven in programma 7). Voor programma 7 product Onderwijs betreft dit € 280.000 in 2026, € 910.000 in 2027, en € 910.000 in 2028. Voor het resterende deel zijn nog onvoldoende concrete plannen om hiervoor een onttrekking aan de reserve te ramen. De verdeling van de uitgaven over de jaren is anders dan in de raadsinformatiebrief vermeld.

### Product: Sportbeleid en accommodaties

*Overige kleine afwijkingen - € 20.000 onttrekking aan reserve Sociaal Domein*

### Product: Onderwijshuisvesting

*BVO registraties scholen - € 50.000 onttrekking aan algemene reserve*

De huidige BVO registraties zijn verouderd en deels onjuist, waardoor een officiële inmeting conform NEN2580 noodzakelijk is. Zonder deze gegevens kunnen wij geen betrouwbare beleidsmatige en financiële besluiten nemen. Met deze meting brengen we de basis bij onderwijshuisvesting verder op orde. De marktprijs voor een inmeting volgens NEN2580 bedraagt gemiddeld € 1,- per m<sup>2</sup>, waardoor het incidenteel budget € 100.000 bedraagt. We verwachten de werkzaamheden verspreid over 2026 (€ 50.000) en 2027 (€ 50.000) uit te voeren.

*Onderwijshuisvesting - € 265.000 onttrekking aan algemene reserve*

Er is incidenteel budget benodigd voor het actualiseren en de realiseren van een aantal beleidsmatige ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting:

- Het verder uitwerken en afronden van de Business Cases
- Actualiseren IHP en beleid
- Het opstellen van een nieuwe verordening OWH
- Vergroten inzicht in behoefte, capaciteit, onderhoud en kwaliteit accommodaties voor het bewegingsonderwijs

Dit leidt tot een incidenteel nadeel van € 265.000 in 2026 en € 150.000 in 2027, in totaal € 415.000.

## Overige mutaties

### Onderwijs

*Leerlingenvervoer - € 250.000 structureel nadeel lasten*

Een verhoging van € 250.000 is noodzakelijk voor het structurele tekort dat in 2025 is ontstaan en extra verhoging vanwege de stijgende kosten door de toename in kilometers. De toename heeft twee hoofdoorzaken: Scholen raken vol, waardoor leerlingen naar verder weg gelegen scholen moeten gaan, en er is een toename van complexe casuïstiek, waarbij noodzakelijke specialistische ondersteuning alleen beschikbaar is bij verder weggelegen scholen.

*Formatie-uitbreiding leerplicht - € 175.000 structureel nadeel lasten*

De uitvoering van wettelijke taken op het gebied van leerplicht, de Wet van school naar duurzaam werk en de Participatiewet stelt steeds hogere eisen aan rechtmatigheid, kwaliteit en procesbewaking. De recente wetswijzigingen, zoals de Wet van school naar duurzaam werk per 2026, vergroten de complexiteit van de uitvoering. Daarnaast is de doelgroep gegroeid door de toename van het aantal inwoners en scholen en de uitbreiding van de kwalificatieplicht naar 27 jaar. Om wettelijke verplichtingen zorgvuldig en risicobewust uit te voeren, is kwaliteitsborging noodzakelijk. Om deze reden breiden we de formatie uit.

*Overige kleine afwijkingen - € 31.000 structureel nadeel lasten*

### Sportbeleid en accommodaties

*Overige kleine afwijkingen - € 16.000 structureel voordeel baten*

## 8. Openbare ruimte

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                              | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|---------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>                          |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                               |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Klimaatadaptatie                            | 789            | 862                         | 0                  | 1                 | 0                | 0                | 863                |
| Infrastructuur (bovengronds en ondergronds) | 23.901         | 23.920                      | 0                  | 88                | 0                | 173              | 24.181             |
| Groen en recreatie                          | 19.213         | 19.246                      | 0                  | 380               | 1.754            | 708              | 22.087             |
| Afvalinzameling                             | 15.594         | 15.709                      | 0                  | 6                 | 1.401            | 0                | 17.116             |
| Begraafplaatsen                             | 2.869          | 2.872                       | 0                  | 34                | 76               | 0                | 2.982              |
| Waterhuishouding                            | 16.468         | 16.979                      | 0                  | 143               | 100              | 0                | 17.222             |
| Gemeentelijk vastgoed en grond              | 6.065          | 6.428                       | 0                  | 347               | 0                | 0                | 6.775              |
| Benoemen objecten en openbare ruimte        | 383            | 348                         | 0                  | 4                 | 0                | 0                | 352                |
| Milieubeleid en -beheer                     | 5.268          | 5.582                       | 0                  | 420               | 0                | 0                | 6.002              |
| <b>Totaal lasten</b>                        | <b>90.550</b>  | <b>91.946</b>               | <b>0</b>           | <b>1.423</b>      | <b>3.331</b>     | <b>881</b>       | <b>97.580</b>      |
| <b>Baten</b>                                |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Klimaatadaptatie                            | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |

## 1e Afwijkingenrapportage 2026

| Opgave/product                                    | Begroting 2026 | Begroting 2026<br>na wijziging | Algemene<br>uitkering | Neutrale<br>mutaties | Reserve<br>mutaties | Overige<br>mutaties | Nieuwe raming<br>2026 |
|---------------------------------------------------|----------------|--------------------------------|-----------------------|----------------------|---------------------|---------------------|-----------------------|
| Infrastructuur<br>(bovengronds en<br>ondergronds) | -1.189         | -1.841                         | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -1.841                |
| Groen en<br>recreatie                             | -372           | -338                           | 0                     | -90                  | -161                | -4                  | -593                  |
| Afvalinzameling                                   | -17.217        | -17.583                        | 0                     | 0                    | 28                  | 0                   | -17.555               |
| Begraafplaatsen                                   | -1.673         | -1.735                         | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -1.735                |
| Waterhuishoudi<br>ng                              | -18.582        | -19.004                        | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -19.004               |
| Gemeentelijk<br>vastgoed en<br>grond              | -3.002         | -3.006                         | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | -3.006                |
| Benoemen<br>objecten en<br>openbare ruimte        | 0              | 0                              | 0                     | 0                    | 0                   | 0                   | 0                     |
| Milieubeleid en -<br>beheer                       | -15            | -15                            | 0                     | -352                 | 0                   | 0                   | -367                  |
| <b>Totaal baten</b>                               | <b>-42.050</b> | <b>-43.522</b>                 | <b>0</b>              | <b>-442</b>          | <b>-133</b>         | <b>-4</b>           | <b>-44.101</b>        |
| <b>Saldo van lasten<br/>en baten</b>              | <b>48.500</b>  | <b>48.424</b>                  | <b>0</b>              | <b>981</b>           | <b>3.198</b>        | <b>877</b>          | <b>53.480</b>         |
| <b>Reserve</b>                                    |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| <b>Toevoegingen</b>                               |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Stortingen<br>reserves                            | 0              | 367                            | 0                     | 0                    | 61                  | 0                   | 428                   |
| <b>Onttrekkingen</b>                              |                |                                |                       |                      |                     |                     |                       |
| Onttrekkingen<br>reserves                         | -3.626         | -3.995                         | 0                     | 0                    | -3.259              | -0                  | -7.254                |
| <b>Saldo van<br/>reserves</b>                     | <b>-3.626</b>  | <b>-3.628</b>                  | <b>0</b>              | <b>0</b>             | <b>-3.198</b>       | <b>0</b>            | <b>-6.826</b>         |

| Opgave/product         | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Saldo programma</b> | <b>44.874</b>  | <b>44.796</b>               | <b>0</b>           | <b>981</b>        | <b>0</b>         | <b>877</b>       | <b>46.654</b>      |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

### Product: Groen en recreatie

*Groen = Goud - € 1,8 miljoen onttrekking aan reserve Groenfonds*

Dit betreft een reserveonttrekking ter dekking van het programma Groen = Goud om de 50 doelstellingen te behalen die zijn geformuleerd in het actieplan. Deze doelstellingen zijn opgesteld om de biodiversiteit te verbeteren in Westland. Dit betreft onder andere het vergroenen van 3 wijken, aanleg van 2 natuurvriendelijke oevers, plaatsen van faunatrappen, het project groen strand, het vergroenen van een schoolplein, het vergroenen van de Maasdijk, de aanleg van een voedselbos en meerdere educatieprojecten.

*SPUK Sport - € 136.000 incidenteel voordeel*

Door verhoging van het exploitatiebudget en investeringen voor sportterreinen vanaf 2025 volgen er ook meer inkomsten uit de SPUK sport, deze worden in 2026 bijgeraamd met € 136.000.

*Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 25.000 incidenteel voordeel*

### Product: Afvalinzameling

De begrote kosten voor het product Afvalinzameling worden structureel met € 1,4 miljoen verhoogd, hetgeen als volgt is te specificeren:

| Omschrijving                                                              | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kosten voor de inzameling en verwerking van afval (HVC) ad. € 1,2 miljoen | Betreft een bijgestelde prognose van de kosten. Het verhogen van de begrote kosten voor de inzameling en verwerking van afval door HVC betekent overigens niet dat de daadwerkelijke kosten voor de dienstverlening met € 1,2 miljoen stijgen. De basis voor de huidige begrote kosten 2026 betreft de prognose Q2 2025 zoals afgegeven door HVC. Deze |

| Omschrijving                                | Toelichting                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                             | <p>prognose is destijds in de 2e afwijkingenrapportage 2025 structureel verwerkt. Zoals ook toegelicht in de jaarstukken 2025 is achteraf gebleken dat de prognose Q2 2025 te positief was, hetgeen in de jaarstukken 2025 heeft geleid tot een kostenoverschrijding van € 0,3 miljoen. Dit effect werkt door voor de jaren 2026 en verder.</p> <p>Om te voorkomen dat in 2026 wederom wordt uitgegaan van een te positieve prognose, waar later mogelijk op terug gekomen dient te worden, worden de begrote kosten gelijk gehouden met de primaire prognose 2026 zoals afgegeven door HVC. Als gevolg hiervan dienen de begrote kosten met € 0,2 miljoen verhoogd te worden.</p> <p>Het financiële effect als gevolg van de stijging van het aantal woonaansluitingen, prijsindexatie en de CO2 heffing bedraagt € 0,7 miljoen.</p> |
| Administratieve correctie ad. € 0,1 miljoen | Betreft een administratieve correctie van structureel te laag begrote kosten voor de bemensing van de milieustraten.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Overige kosten ad. € 0,1 miljoen.           | Dit betreffen overige kosten die verband houden met vervanging van voorzieningen, afsluiten van elektrapunten vanwege de buiten gebruikstelling van perscontainers en het vervangen van ondergrondse betonputten ad. € 0,1 miljoen.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Totaal € 1,4 miljoen</b>                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |

**Product: Begraafplaatsen**

*Overige afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 76.000 onttrekking aan algemene reserve*

**Product: Waterhuishouding**

*Onderzoek cybersecurity pompen en gemalen - € 100.000 ten laste van voorziening riool.*

In 2026 en 2027 vindt onderzoek plaats of de verbindingen van pompen en gemalen voldoen aan de Europese richtlijn security (NIS2-OT). Hiervoor is in zowel 2026 als 2027 € 100.000 benodigd die ten laste van de voorziening kan worden gebracht.

## Overige mutaties

### Infrastructuur (bovengronds en ondergronds)

*Areaaluitbreiding verharding - € 108.000 structureel nadeel*

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor bestrijding van onkruid op verharding. De wegenareaaluitbreiding in o.a. 's Gravenzande (Waelpolder Rijnvaart, Dijkenwaal), Poeldijk (Kreken) en De Lier (Liermolen) leidt tot structureel hogere kosten.

*Mutaties kleiner dan € 100.000 - € 65.000 structureel nadeel lasten*

### Groen en recreatie

*Areaaluitbreiding Groen - € 635.000 structureel nadeel*

We houden rekening met 8% areaaluitbreiding groen voor 2026. Voor 2027 en verder is dit 4%. Dit betreft met name de locaties Waelpolder, Rijnvaart en Dijckerwaal ('s-Gravenzande), de Kreken (Poeldijk) en Liermolen (De Lier). We richten nieuwe wijken zoveel mogelijk klimaatadaptief en groen in; waar mogelijk verbeteren we de ecologie. Dat kan leiden tot extra onderhoudskosten, die worden meegenomen in de uitbreiding. Tegenover de areaaluitbreiding staan extra inkomsten doordat het aantal huisaansluitingen stijgt. Hier wordt al elk jaar in de begroting rekening mee gehouden.

*Mutaties kleiner dan € 100.000 - € 73.000 structureel nadeel lasten*

## 9. Politiek en bestuur

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                   | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|----------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>               |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                    |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Griffie en gemeenteraad          | 3.063          | 3.063                       | 0                  | 0                 | 88               | 0                | 3.151              |
| Bestuur                          | 1.847          | 2.206                       | 0                  | 41                | 0                | 0                | 2.247              |
| Verkiezingen                     | 219            | 262                         | 0                  | 9                 | 350              | 0                | 622                |
| Externe betrekkingen             | 1.039          | 1.343                       | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 1.343              |
| <b>Totaal lasten</b>             | <b>6.168</b>   | <b>6.874</b>                | <b>0</b>           | <b>49</b>         | <b>438</b>       | <b>0</b>         | <b>7.361</b>       |
| <b>Baten</b>                     |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Griffie en gemeenteraad          | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Bestuur                          | -7             | -7                          | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -7                 |
| Verkiezingen                     | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Externe betrekkingen             | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Totaal baten</b>              | <b>-7</b>      | <b>-7</b>                   | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>--7</b>         |
| <b>Saldo van lasten en baten</b> | <b>6.161</b>   | <b>6.867</b>                | <b>0</b>           | <b>49</b>         | <b>438</b>       | <b>0</b>         | <b>7.354</b>       |
| <b>Reserve</b>                   |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>              |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves              | 167            | 166                         | 0                  | 0                 | 15               | 0                | 181                |
| <b>Onttrekkingen</b>             |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |

| Opgave/product         | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| Onttrekkingen reserves | -625           | -1.113                      | 0                  | 0                 | -350             | 0                | -1.463             |
| <b>Saldo reserves</b>  | <b>-458</b>    | <b>-947</b>                 | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>-335</b>      | <b>0</b>         | <b>-1.282</b>      |
| <b>Saldo programma</b> | <b>5.703</b>   | <b>5.920</b>                | <b>0</b>           | <b>49</b>         | <b>103</b>       | <b>0</b>         | <b>6.072</b>       |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

*Kosten verkiezingen - € 350.000 onttrekking aan egalisatiereserve Verkiezingen, € 15.000 storting in egalisatiereserve Verkiezingen*

De egalisatiereserve is gevormd ter dekking van de organisatiekosten van een verkiezing. De doelstelling van deze reserve is het middelen van de kosten voor verkiezingen zodat een evenwichtig begrotingsbeeld ontstaat. Op 18 maart 2026 zijn de verkiezingen voor de leden van de gemeenteraad georganiseerd. We stellen voor om voor deze verkiezing € 350.000 te onttrekken vanuit de egalisatiereserve Verkiezingen. Tevens stellen we voor het budget van Verkiezingen te indexeren met € 15.000, en jaarlijks te storten in de egalisatiereserve verkiezingen.

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 88.000 onttrekking overhevelingsreserve*

## Overige mutaties

Geen overige mutaties in dit programma.

## 10. Financiën en algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                                 | Begroting 2026  | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>                             |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                                  |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Treasury                                       | 544             | 695                         | 0                  | 96                | 0                | 0                | 791                |
| Belastingen                                    | 764             | 977                         | 0                  | 13                | 0                | 0                | 990                |
| Algemene uitkering gemeentefonds en stelposten | 4.558           | 4.741                       | 0                  | -5.724            | 255              | 2.245            | 1.517              |
| <b>Totaal lasten</b>                           | <b>5.866</b>    | <b>6.413</b>                | <b>0</b>           | <b>-5.616</b>     | <b>255</b>       | <b>2.245</b>     | <b>3.298</b>       |
| <b>Baten</b>                                   |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Treasury                                       | -18.629         | -18.639                     | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -18.639            |
| Belastingen                                    | -42.419         | -42.419                     | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -42.419            |
| Algemene uitkering gemeentefonds en stelposten | -229.361        | -236.887                    | 209                | 0                 | 0                | 0                | -236.678           |
| <b>Totaal baten</b>                            | <b>-290.409</b> | <b>-297.945</b>             | <b>209</b>         | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>-297.736</b>    |
| <b>Saldo van lasten en baten</b>               | <b>-284.543</b> | <b>-291.532</b>             | <b>209</b>         | <b>-5.616</b>     | <b>255</b>       | <b>2.245</b>     | <b>-294.438</b>    |
| <b>Reserve</b>                                 |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>                            |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves                            | 12.964          | 12.964                      | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 12.964             |
| <b>Onttrekkingen</b>                           |                 |                             |                    |                   |                  |                  |                    |

| Opgave/product            | Begroting 2026  | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|---------------------------|-----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| Onttrekkingen reserves    | -3.344          | -3.344                      | 0                  | 0                 | -415             | 0                | -3.759             |
| <b>Saldo van reserves</b> | <b>9.620</b>    | <b>9.620</b>                | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>-415</b>      | <b>0</b>         | <b>9.205</b>       |
| <b>Saldo programma</b>    | <b>-274.923</b> | <b>-281.912</b>             | <b>209</b>         | <b>-5.615</b>     | <b>-160</b>      | <b>2.245</b>     | <b>-285.233</b>    |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

*Taakmutaties decembercirculaire € 327.000 incidenteel nadeel*

Vanuit de decembercirculaire zijn taakmutaties toegekend. Middels deze mutatie voegen we deze toe aan de daarvoor bestemde stelpost taakmutaties.

*Overige kleine afwijkingen kleiner dan € 100.000 - € 88.000 onttrekking overhevelingsreserve*

## Overige mutaties

### Algemene uitkering gemeentefonds en stelposten

*Maatstaven algemene uitkering - Structureel voor/nadeel*

Jaarlijks worden de aantallen binnen de maatstaven voor de algemene uitkering herijkt op basis van nieuwe getallen per 1 januari. Het gaat dan met name om de werkelijke aantallen woningen en inwoners per 1 januari (en de daarvan afgeleide ontwikkeling in aantallen). De waardeontwikkeling van de woningen in Westland is lager dan de in de meicirculaire 2024 opgenomen inschatting van de landelijke ontwikkeling. Hierdoor is de aftrek binnen de algemene uitkering lager dan geraamd, wat leidt tot een voordeel. Het aantal inwoners per 1 januari 2025 blijft licht achter bij de verwachting die in de begroting is opgenomen, dit leidt tot een nadeel. Per saldo leiden deze ontwikkelingen in 2026 leidt dit tot een voordeel van € 26.000, in 2027 tot een voordeel van € 43.000, in 2028 tot een nadeel van € 246.000 en in 2029 tot een nadeel van € 326.000.

*Nadeel indexeringen - € 2,3 miljoen structureel nadeel, € 3,3 miljoen vanaf 2027.*

We berekenen de hoogte van de stelpost indexeringen op basis van de inflatiecijfers uit de circulaires vanuit het Rijk, die gebaseerd zijn op de inflatiecijfers uit het jaarlijkse Centraal Economisch Plan. In de meicirculaire 2025 was dit ongeveer 2,2%. De stelpost wordt elk jaar via de meicirculaire aangevuld voor de daaropvolgende jaren. Vervolgens kan er in de afwijkingenrapportages een beroep worden gedaan op deze compensatie. De stelpost is op dit moment niet toereikend voor de verwachte indexering van de begroting. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat de indexatie die wordt geadviseerd door het ministerie van VWS en de VNG voor Jeugd en WMO, met 5,13% een stuk hoger is dan waar in de meicirculaire rekening mee werd gehouden. We stellen voor de stelpost inflatiecorrectie aan te vullen met € 2,3 miljoen in 2026 en € 3,3 miljoen vanaf 2027 om de verschillende budgetten in de begroting te compenseren. De stelpost zal vervolgens verdeeld worden over de overige programma's. Zie bijlage 1 voor een verdere uitsplitsing hiervan.

# 11. Organisatie en overhead

(bedragen x € 1.000)

| Opgave/product                                         | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|--------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| <b>Exploitatie</b>                                     |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Lasten</b>                                          |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Overhead - personeel                                   | 44.001         | 40.515                      | 0                  | 108               | 0                | 249              | 40.872             |
| Overhead - huisvesting                                 | 4.832          | 4.832                       | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 4.832              |
| Overhead - facilitair                                  | 783            | 637                         | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 637                |
| Overhead - ICT                                         | 7.230          | 7.238                       | 0                  | 135               | 0                | 0                | 7.373              |
| Organisatie - overig                                   | 2.811          | 3.234                       | 0                  | 11                | 0                | 0                | 3.245              |
| Overhead - dekking uit investering en grondexploitatie | -4.336         | -3.679                      | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -3.679             |
| <b>Totaal lasten</b>                                   | <b>55.321</b>  | <b>52.777</b>               | <b>0</b>           | <b>254</b>        | <b>0</b>         | <b>249</b>       | <b>53.280</b>      |
| <b>Baten</b>                                           |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Overhead - personeel                                   | -10            | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Overhead - huisvesting                                 | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Overhead - facilitair                                  | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| Overhead - ICT                                         | -806           | -806                        | 0                  | 0                 | 0                | -200             | -1.006             |
| Organisatie - overig                                   | -3             | -3                          | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -3                 |

| Opgave/product                                          | Begroting 2026 | Begroting 2026 na wijziging | Algemene uitkering | Neutrale mutaties | Reserve mutaties | Overige mutaties | Nieuwe raming 2026 |
|---------------------------------------------------------|----------------|-----------------------------|--------------------|-------------------|------------------|------------------|--------------------|
| Overhead - dekking uit investering en grondexploitaties | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Totaal baten</b>                                     | <b>-819</b>    | <b>-809</b>                 | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>-200</b>      | <b>-1.009</b>      |
| <b>Saldo van lasten en baten</b>                        | <b>54.502</b>  | <b>51.968</b>               | <b>0</b>           | <b>254</b>        | <b>0</b>         | <b>49</b>        | <b>52.271</b>      |
| <b>Reserve</b>                                          |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| <b>Toevoegingen</b>                                     |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Stortingen reserves                                     | 0              | 0                           | 0                  | 0                 | 0                | 0                | 0                  |
| <b>Onttrekkingen</b>                                    |                |                             |                    |                   |                  |                  |                    |
| Onttrekkingen reserves                                  | -1.684         | -1.976                      | 0                  | 0                 | 0                | 0                | -1.976             |
| <b>Saldo van reserves</b>                               | <b>-1.684</b>  | <b>-1.976</b>               | <b>0</b>           | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>-1.976</b>      |
| <b>Saldo programma</b>                                  | <b>52.818</b>  | <b>49.992</b>               | <b>0</b>           | <b>254</b>        | <b>0</b>         | <b>49</b>        | <b>50.295</b>      |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*

## Reservemutaties

Geen reservemutaties in dit programma.

## Overige mutaties

### Overhead - personeel

*Opslag overhead voor formatie-uitbreidingen - € 249.000 structureel nadeel lasten*

Voorgesteld wordt in programma 5 en programma 7 formatie uit te breiden. Voor elke formatie-uitbreiding rekenen we een opslag van 35% overheadkosten toe aan programma 11, zodat uitbreiding van de organisatie ook leidt tot uitbreiding van de ondersteuning van de organisatie, wat onder overhead valt. Te denken valt dan aan onder andere ICT-, huisvesting- en P&O-kosten. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 249.000.

### Overhead - ICT

*Dienstverleningsovereenkomst Sociaal KernTeam (SKT) - € 200.000 structureel voordeel*

Met het SKT is met ingang van 1 januari 2026 een nieuwe overeenkomst afgesloten waarbij een prijsverhoging is opgenomen van € 200.000 op jaarbasis. Vooralsnog is de verwachting dat de werkzaamheden die hierbij horen binnen het daarvoor bestemde budget uitgevoerd kunnen worden. Als in de toekomst blijkt dat dit wel tot extra kosten leidt, wordt u via één van de P&C producten hierover geïnformeerd.

# Bijlagen

## 1. Toelichting kolom algemene uitkering

In deze bijlage wordt de kolom algemene dekkingsmiddelen toegelicht

(bedragen x €1.000)

| Programma's                                         | Algemene dekkingsmiddelen |
|-----------------------------------------------------|---------------------------|
| Programma 1 Ruimtelijke ordening                    | -                         |
| Programma 2 Volkshuisvesting                        | -                         |
| Programma 3 Gebiedsontwikkeling                     | -                         |
| Programma 4 Mobiliteit en economie                  | -                         |
| Programma 5 Zorg, welzijn en cultuur                | -                         |
| Programma 6 Openbare orde en veiligheid             | -                         |
| Programma 7 Sport, onderwijs en recreatie           | -                         |
| Programma 8 Openbare ruimte                         | -                         |
| Programma 9 Politiek en bestuur                     | -                         |
| Programma 10 Financiën en Algemene dekkingsmiddelen | 209                       |
| Programma 11 Organisatie en overhead                | -                         |
| <b>Resultaat voor reservemutaties</b>               | <b>209</b>                |
| Saldo reservemutaties                               | -                         |
| <b>Saldo</b>                                        | <b>209</b>                |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

### Algemene uitkering

#### *Decembercirculaire*

Middels een raadsinformatiebrief d.d. 29 januari 2026 bent u geïnformeerd over de effecten van de decembercirculaire. Deze verwerken we in deze 1e Afwijkingenrapportage. Voor 2026 betreft dit een nadeel van € 235.000.

#### *Maatstaven algemene uitkering*

Jaarlijks worden de aantallen binnen de maatstaven voor de algemene uitkering herijkt op basis van nieuwe getallen per 1 januari. Het gaat dan met name om de werkelijke aantallen woningen en inwoners per 1 januari (en de daarvan afgeleide ontwikkeling in aantallen). De waardeontwikkeling van de woningen in Westland is lager dan de in de meicirculaire 2024 opgenomen inschatting van de landelijke ontwikkeling. Hierdoor is de aftrek binnen de algemene uitkering lager dan geraamd. Het aantal inwoners per 1 januari 2025 blijft licht achter bij de verwachting die in de begroting is opgenomen. In 2026 leidt dit tot een voordeel van € 26.000, in 2027 tot een voordeel van € 43.000, in 2028 tot een nadeel van € 246.000 en in 2029 tot een nadeel van € 326.000.

## 2. Toelichting kolom neutrale mutaties

Neutrale mutaties zijn bijstellingen in de programmatotalen, die in totaal geen effect hebben op het begrotingssaldo. Het gaat in deze rubriek vaak om meer technische mutaties, bijvoorbeeld verrekening tussen programma's. Ook kunnen binnen een programma budgettaire neutrale wijzigingen optreden doordat zowel de lasten als de baten evenredig stijgen of dalen (we noemen dit volume-wijzigingen).

### Recapitulatie neutrale mutaties

(bedragen x €1.000)

| Programma's                                            | Loonontwikkeling | Prijsindexatie | Overig | Totaal |
|--------------------------------------------------------|------------------|----------------|--------|--------|
| Programma 1<br>Ruimtelijke ordening                    | -                | 60             | -590   | -530   |
| Programma 2<br>Volkshuisvesting                        | -                | -              | 118    | 118    |
| Programma 3<br>Gebiedsontwikkeling                     | -                | -              | 5      | 5      |
| Programma 4<br>Mobiliteit en economie                  | -                | 3              | -234   | -231   |
| Programma 5 Zorg, welzijn en cultuur                   | -                | 4.038          | -212   | 3.826  |
| Programma 6<br>Openbare orde en veiligheid             | -                | 7              | 213    | 220    |
| Programma 7 Sport, onderwijs en recreatie              | -                | 644            | 280    | 924    |
| Programma 8<br>Openbare ruimte                         | -                | 516            | 464    | 981    |
| Programma 9<br>Politiek en bestuur                     | -                | 41             | 8      | 49     |
| Programma 10<br>Financiën en Algemene dekkingsmiddelen | -                | -5.443         | -172   | -5.616 |
| Programma 11<br>Organisatie en overhead                | -                | 135            | 119    | 254    |
| <b>Resultaat voor reservemutaties</b>                  | -                | -              | -      | -      |
| Saldo reservemutaties                                  | -                | -              | -      | -      |
| <b>Saldo</b>                                           | -                | -              | -      | -      |

Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.

### Stelpost loonontwikkeling

De huidige CAO is verwerkt in de begroting. Derhalve zijn er in de 1e Afwijkingenrapportage geen wijzigingen op de stelpost loonontwikkeling.

### Stelpost prijsindexatie

De budgetten worden in de begroting tegen constante prijzen geraamd. Er zit geen prijsindexering op. Voor sommige budgetten is indexering echter nodig. Ter dekking van die indexeringen is een centrale stelpost opgenomen (ondergebracht in programma 10 Financiën en Algemene dekkingsmiddelen). Jaarlijks worden bij de 1e Afwijkingenrapportage diverse budgetten bij de verschillende programma's ten laste van deze centrale stelpost geïndexeerd.

We berekenen de hoogte van de stelpost indexeringen op basis van de inflatiecijfers uit de circulaire van het Rijk, die gebaseerd zijn op de inflatiecijfers uit het jaarlijkse Centraal Economisch Plan. In de meicirculaire 2025 was dit ongeveer 2,2%. De stelpost wordt elk jaar via de meicirculaire aangevuld voor de daaropvolgende jaren. Vervolgens kan er in de afwijkingenrapportages een beroep worden gedaan op deze compensatie. De stelpost is op dit moment niet toereikend voor de verwachte indexering van de begroting. Een belangrijke oorzaak hiervan is dat de indexatie die wordt geadviseerd door het ministerie van VWS en de VNG voor Jeugd en WMO, met 5,13% een stuk hoger is dan waar in de meicirculaire rekening mee werd gehouden. We stellen voor de stelpost inflatiecorrectie aan te vullen met € 2,3 miljoen in 2026 en € 3,3 miljoen vanaf 2027 om de verschillende budgetten in de begroting te compenseren. De stelpost zal vervolgens verdeeld worden over de overige programma's.

### **Indexering 2026**

(bedragen x € 1.000)

| Programma                                  | Subsidies / sociaal domein | Openbare ruimte | Gem. regeling / overig | Totaal       |
|--------------------------------------------|----------------------------|-----------------|------------------------|--------------|
| Programma 1<br>Ruimtelijke ordening        | -                          | -               | 60                     | <b>60</b>    |
| Programma 2<br>Volkshuisvesting            | -                          | -               | -                      | -            |
| Programma 3<br>Gebiedsontwikkeling         | -                          | -               | -                      | -            |
| Programma 4<br>Mobiliteit en economie      | -                          | -               | 3                      | <b>3</b>     |
| Programma 5 Zorg, welzijn en cultuur       | 4.038                      | -               | -                      | <b>4.038</b> |
| Programma 6<br>Openbare orde en veiligheid | -                          | -               | 7                      | <b>7</b>     |
| Programma 7 Sport, onderwijs en recreatie  | -                          | 442             | 201                    | <b>643</b>   |
| Programma 8<br>Openbare ruimte             | -                          | 516             | -                      | <b>516</b>   |
| Programma 9<br>Politiek en bestuur         | -                          | -               | 41                     | <b>41</b>    |
| Programma 10<br>Financiën en               | -                          | -               | -                      | -            |

| Programma                               | Subsidies / sociaal domein | Openbare ruimte | Gem. regeling / overig | Totaal       |
|-----------------------------------------|----------------------------|-----------------|------------------------|--------------|
| Algemene dekkingsmiddelen               |                            |                 |                        |              |
| Programma 11<br>Organisatie en overhead | -                          | -               | 135                    | <b>135</b>   |
| <b>Stelpost prijsindexatie</b>          | <b>4.038</b>               | <b>958</b>      | <b>447</b>             | <b>5.443</b> |

**Overig****Overige overhevelingen tussen programma's**

In onderstaande tabel zijn de overige overhevelingen tussen programma's opgenomen. De mutaties groter dan € 100.000 worden onder de tabel toegelicht.

(bedragen x €1.000)

| Programma                                              | A    | B   | C   | D   | E    | F   | G   | H    | Totaal      |
|--------------------------------------------------------|------|-----|-----|-----|------|-----|-----|------|-------------|
| Programma 1<br>Ruimtelijke ordening                    | -    | -   | -   | -   | -    | -   | -   | -590 | <b>-590</b> |
| Programma 2<br>Volkshuisvesting                        | 111  | -   | -   | -   | -    | 5   | -   | 2    | <b>118</b>  |
| Programma 3<br>Gebiedsontwikkeling                     | -    | -   | -   | -   | -    | 1   | -   | 5    | <b>6</b>    |
| Programma 4<br>Mobiliteit en economie                  | -    | -66 | -   | -   | -    | 11  | -   | -180 | <b>-235</b> |
| Programma 5 Zorg, welzijn en cultuur                   | -    | -   | -66 | -   | -    | 19  | -85 | -79  | <b>-211</b> |
| Programma 6<br>Openbare orde en veiligheid             | -    | -   | -   | 10  | -    | 6   | -   | 197  | <b>213</b>  |
| Programma 7 Sport, onderwijs en recreatie              | -    | -   | 66  | -   | -    | 5   | 85  | 124  | <b>280</b>  |
| Programma 8<br>Openbare ruimte                         | -    | 66  | -   | -   | -    | 24  | -   | 375  | <b>465</b>  |
| Programma 9<br>Politiek en bestuur                     | -    | -   | -   | -   | -    | -   | -   | 9    | <b>9</b>    |
| Programma 10<br>Financiën en Algemene dekkingsmiddelen | -111 | -   | -   | -   | -140 | 1   | -   | 78   | <b>-172</b> |
| Programma 11<br>Organisatie en overhead                | -    | -   | -   | -10 | 140  | -72 | -   | 61   | <b>119</b>  |

A: De gemeente ontvangt een vergoeding vanuit het Rijk voor de uitvoering van de wet Goed verhuurderschap en de wet Betaalbare huur. Dit staat geraamd op de stelpost taakmutaties in programma 10 en wordt middels deze mutatie overgeheveld naar programma 2.

E: Betreft een verschuiving van een deel van de stelpost kostenplaatsen in programma 10, naar het personele budget in programma 11. Deze stelpost resteerte na de begrotingswijziging van de reorganisatie.

H: Betreft budgetneutrale verschuivingen van formatie binnen de begroting, als gevolg van de in 2025 ingevoerde reorganisatie.

Overige verschuivingen binnen de programma's zijn kleiner dan € 100.000.

### Volumewijzigingen

Het gaat hier om een evenredige stijging of daling binnen één programma. Deze mutaties zijn zichtbaar bij het budgettaire overzicht per programma in de afwijkingenrapportage. In deze afwijkingenrapportage zijn ook diverse specifieke uitkeringen (SPUK) budgettair neutraal opgenomen.

(bedragen x €1.000)

| Programma's                                  | Omschrijving                                                                                                                                            | Lasten | Baten  |
|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| Programma 1<br>Ruimtelijke<br>ordening       | Bijstelling van de kosten van de commissie Omgevingskwaliteit. Tegenover deze hogere uitgaven staat eenzelfde bedrag aan hogere inkomsten vanuit leges. | 110    | -110   |
| Programma 4<br>Mobiliteit &<br>economie      | Ramen SPUK Lokale Aanpak Isolatie (LAI)                                                                                                                 | 800    | -800   |
|                                              | Volumewijzigingen kleiner dan € 100.000                                                                                                                 | 76     | -76    |
| Programma 5 Zorg,<br>welzijn en cultuur      | Ramen Brede SPUK                                                                                                                                        | 195    | -195   |
|                                              | Ramen SPUK Wet inburgering 2021                                                                                                                         | 1.848  | -1.848 |
|                                              | Voorlopige BUIG-beschikking 2026                                                                                                                        | 1.456  | -1.456 |
|                                              | Volumewijzigingen kleiner dan € 100.000                                                                                                                 | 50     | -50    |
| Programma 6<br>Openbare orde &<br>veiligheid | Volumewijzigingen kleiner dan € 100.000                                                                                                                 | 32     | -32    |
| Programma 7<br>Onderwijs en sport            | Er zijn voor de kostprijsdekkende huren aan de exploitant van het zwembad de Waterman nieuwe huur- en exploitatie overeenkomsten afgesloten.            | 167    | -167   |

| Programma's                    | Omschrijving                                        | Lasten | Baten  |
|--------------------------------|-----------------------------------------------------|--------|--------|
|                                | Ramen SPUK<br>onderwijsachterstandenbeleid<br>(OAB) | 2.646  | -2.646 |
|                                | Volumewijzigingen kleiner<br>dan € 100.000          | 96     | -96    |
| Programma 8<br>Openbare ruimte | Ramen SPUK Lokale Aanpak<br>Isolatie (LAI)          | 352    | -352   |
|                                | Volumewijzigingen kleiner<br>dan € 100.000          | 90     | -90    |

*Een min-bedrag is een voordeel, baat, onttrekking uit reserve, voordelig saldo.*